

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Urtos/5/2023
Identifikačné číslo spisu:	8023200293
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8023200293.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaníča a JUDr. Petra Paludu, na neverejnom zasadnutí konanom 23. augusta 2023 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného Y. L. o sťažnosti podanej menovaným proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4Ntc/2/2023 z 27. júna 2023, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného Y. L. z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove uznesením, sp. zn. 4Ntc/2/2023 z 27. júna 2023 (pozn.: v znení opravného uznesenia vydaného pod tou istou spisovou značkou z 24. júla 2023) rozhodol tak, že postupom podľa § 399 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku odmietol návrh odsúdeného Y. L. na povolenie obnovy konania, pretože smeruje proti rozhodnutiu, ohľadne ktorého obnova konania nie je prípustná.

Skôr formulovaný záver krajský súd podoprel o nasledovné úvahy:

„...rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Ntc/11/2021, z 9. novembra 2021 súd podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z., o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii na území Slovenskej republiky uznal a vykonal rozsudok Krajského súdu v Ostrave, sp. zn. 34T/3/2021, z 3. júna 2021 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci, sp. zn. 6To/48/2021, z 12. augusta 2021 týkajúci sa odsúdeného slovenského občana Y. L., ktorým bol odsúdený uznaný za vinného zo zvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 140 odst. 1 Trestného zákonníka Českej republiky, ktorého sa dopustil tak, že 24. augusta 2020 v čase okolo 17:15 hod. vo K. - T., po predchádzajúcom slovnom konflikte a vzájomnom fyzickom napadnutí na H. námestí, pri ktorom poškodeného J. U., nar X. K. XXXX, ohrozoval nožom, na parkovisku na ul. L. blízko domu č. XXXX, v úmysle usmrtiť poškodeného J. U., zaútočil presne nezisteným nožom dĺžky čepele cca 10 cm na poškodeného J. U., ktorého jedenkrát bodol do oblasti prednej strany hrudníka a spôsobil mu tak bodnú ranu o veľkosti 3 x 1,4 cm na pravej strane hrudníka pri strednej čiare, lokalizovanou 127 cm od úrovne plôšky nohy a 3 cm vpravo od strednej čiary, kde do dutiny hrudnej

penikol bodný kanál cez horný okraj 4. rebra a 3. medzi-rebrový priestor, pričom tvoril prebodnutie horného laloku pravej strany pľúc, prednú stenu vakovitého obalu srdca a penikol hrudnou aortou, pričom bodný kanál bol dĺžky cca 10 cm a smeroval spredu dozadu, mierne dolu a vnútorne, pričom poškodený J. U. v dôsledku bodného poranenia hrudnej aorty 24. augusta 2020 v čase okolo 17:25 hod. na mieste, aj napriek urgentnej zdravotníckej pomoci, zomrel a za ktorý mu bol podľa § 140 ods. 1 Trestného zákonníka ČR za použitia § 43 ods. 2 Trestného zákonníka ČR uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere jedenásť rokov, za súčasného zrušenia výroku o treste v rozsudku Okresného súdu Frýdek - Místek, sp. zn. 80T/69/2020, z 18. februára 2021 ako aj všetkých ďalších rozhodnutí na tento výrok obsahovo nadväzujúcich, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona odsúdeného Y. L. zaradil pre výkon uznaného trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia.

Odsúdený podaním doručeným Krajskému súdu v Prešove 6. júna 2023 podal návrh na povolenie obnovy konania vo veci právoplatného rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Ntc/11/2021, z 9. novembra 2021, ktorým bol uznaný za vinného zo spáchania zvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 140 ods. 1 Trestného zákonníka ČR, v ktorom uviedol, že dôvody pre obnovu konania uvedie priamo na pojednávaní, nakoľko nechce to rozpisovať v žiadosti, lebo je to obširnejšie. Krajský súd na neverejnom zasadnutí podaný návrh na povolenie obnovy konania preskúmal a zistil, že tento návrh je potrebné odmietnuť, pretože smeruje len proti rozhodnutiu ohľadom ktorého obnova konania nie je prípustná.

Úvodom je potrebné uviesť, že v predmetnej veci návrhom na povolenie obnovy konania napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Prešove je rozhodnutím o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia. Základným filozofickým princípom uznania cudzieho rozhodnutia, ktorého konanie má nostrifikačný charakter, je zákaz preskúmavania uznávaného rozhodnutia vo veci samej. Uznávajúci súd je viazaný skutkovými zisteniami odsudzujúceho súdu a jeho právnymi závermi a nemôže preto zmeniť právnu kvalifikáciu alebo oslobodiť odsúdeného. Zákaz preskúmania je premietnutý jednak vo vlastnom uznávanom konaní ale tiež v zákaze konania o akomkoľvek opravnom prostriedku voči pôvodnému rozhodnutiu, ako je obnova konania alebo sťažnosť pre porušenie zákona. Tento zákaz preskúmania je vyjadrený vo všetkých relevantných medzinárodných zmluvách, buď priamo ako viazanou skutkovými zisteniami odsudzujúceho štátu, alebo ako zachovanie si právomoci odsudzujúceho štátu konať o akýchkoľvek opravných prostriedkoch v danej veci (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Tost/19/2014, z 30. septembra 2014).

Podľa § 399 ods. 1 Trestného poriadku, sú návrh na povolenie obnovy konania odmietne, ak

- a) bol podaný neoprávnenou osobou,
- b) smeruje len proti rozhodnutiu alebo výroku, ohľadne ktorého obnova konania nie je prípustná,
- c) ak je obnova konania vylúčená podľa § 395.

Na základe uvedených dôvodov krajský súd, po preskúmaní návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Ntc/11/2021 návrh odmietol, pretože návrh smeruje proti rozhodnutiu, ohľadom ktorého obnova konania nie je prípustná“.

Odsúdený podal proti označenému uzneseniu krajského súdu sťažnosť, a síce formou vlastnou rukou spísaného podania (č. l. 12 a nasl. predloženého spisu) označeného ako „Sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu Prešov, sp. zn. 4Ntc/2/2023 a zároveň dopĺňam doplnenie môjho návrhu na obnovu konania“, dôvodiac nasledovne:

„ ... chcem uviesť že OČTK a súd prvého a odvolacieho stupňa sa nevysporiadali opakovane s mojou žiadosťou na vypočutie svedkov, ktorí sa prihlásili na polícii v Ostrave a chceli vypovedať, nakoľko boli prítomní počas celého skutku na mieste činu a všetko videli a počuli, čo sa týka skutku, za ktorý som bol odsúdený. Ich výpoveď by preukázateľne mohla mať zásadný vplyv na spravodlivé rozhodnutie, či už čo sa týka kvalifikácie trestného činu a výšky trestu, lebo by sa preukázateľne preukázalo že neboli by naplnené skutkové okolnosti ktoré sú pri kvalifikácii skutku na vraždu, ale že sa mohlo skôr jednať o neúmyselné zabitie, respektíve ublíženie s následkom smrti, pretože poškodený a tak isto aj ja sme po incidente, ktorý vyvolal a vyprovokoval poškodený svojim jednaním a konaním každý odišiel z miesta incidentu svojou cestou a po vlastných. A nielen ja ale hlavne títo svedkovia, o ktorých žiadam ich vypočutie a ktorí sa prihlásili by potvrdili, že poškodený odišiel z miesta odišiel z miesta činu sám, po vlastných a nejavil žiadne známky, že by bol vážne zranený, nevolal o pomoc, nežiadal o pomoc nikoho

a preukázateľne jeho život sa nejavil ako ohrozený, nakoľko kľudne odišiel sám po incidente. A to že až potom bohužiaľ umrel, to som nemal ako vedieť, lebo keby som či už ja, alebo daktory zo zúčastnených svedkov mali vedomosť, že jeho život je v priamom ohrození, tak by sme mu poskytli pomoc a aj ju privolali a to RZP, tým že OČTK a sudy nevypočuli a ani nechceli vypočuť ani jediného svedka, tak mi odopreli právo na spravodlivý proces a vierohodne preukázať svoju vinu a aj možnosť dokázať, že bol neadekvátne skutok kvalifikovaný na skutok vraždy a pritom skutok by mohol byť kvalifikovaný na iný trestný čin. A tým pádom aj na výšku trestu, lebo by bola potom iná. Mená svedkov, ktorých celý čas žiadam a sami sa prihlásili a preukázateľne by potvrdili, čo sa skutočne stalo sa volajú ...(pozn.: tu odsúdený uviedol meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spolu s telefónnymi číslami údajných svedkov) ... boli v čase incidentu celý čas prítomný a videli ho. Chcem uviesť, že všetkých svedkov adresy bohužiaľ neviem, ale mám ich mená a telefónne čísla. Títo svedkovia sa prihlásili sami na polícii v Ostrave - ČR a chceli vypovedať, ale polícia ich výpoveď nespísala a ani nespravili úradný protokol a uviedli, že ich výpoveď nie je potrebná a poslali ich domov. Týchto svedkov prosím o vypočutie, lebo ani raz ich OČTK a sudy nevypočuli a pritom ich výpoveď má zásadný vplyv na určenie právnej kvalifikácie a výšku trestu. Preto prosím o povolenie obnovy konania, aby som mohol preukázať, že skutok bol nesprávne kvalifikovaný a bol udelený neprimeraný trest a iné skutočnosti ... prosím o vypočutie, aby som upresnil v prípade potreby všetky okolnosti ...“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd sťažnostný preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného Y. L. je potrebné zamietnuť ako nedôvodnú.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva nasledovné:

Krajský súd v Prešove rozhodol rozsudkom, sp. zn. 3Ntc/11/2021 z 9. novembra 2021 (č. l. 32 a nasl. spisu), vydanom v procesnom „režime“ konania o uznanie a výkon rozhodnutia, ktorým bola uložená trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii, upraveného zákonom č. 549/2011 Z. z. tak, že uznal rozsudok Krajského súdu v Ostrave, sp. zn. 34T/3/2021, z 3. júna 2021, v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci, sp. zn. 6To/48/2021 z 12. augusta 2021, ktorým bol odsúdený Y. L. uznaný za vinného zo zvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 140 odst. 1 Trestného zákonníka Českej republiky, ktorého sa dopustil na skutkovom základe podrobne rozvedenom v konštatačnej časti tohto uznesenia najvyššieho súdu (ako aj v odôvodnení uznesenia krajského súdu napadnutého sťažnosťou odsúdeného), a za ktorý bol menovanému uložený podľa § 140 odst. 1 Trestného zákonníka Českej republiky, za použitia § 43 odst. 2 Trestného zákonníka Českej republiky, súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov za súčasného zrušenia výroku o treste obsiahnutého v rozsudku Okresného súdu Frýdek - Místek, sp. zn. 80T/69/2021 z 18. februára 2021, ako aj všetkých ďalších rozhodnutí na tento výrok obsahovo nadväzujúcich, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad; krajský súd obdobne tak podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil odsúdeného pre výkon uznaného trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. (ďalej aj len „zákon“, ak z ďalej uvedeného nevyplýva iné), súd rozhodne o tom, či sa rozhodnutie uzná a vykoná na neverejnom zasadnutí po písomnom vyjadrení prokurátora. Súd rozhoduje rozsudkom.

Podľa § 15 ods. 5 zákona, proti rozhodnutiu podľa odseku 1 je prípustné odvolanie, ktoré môže podať odsúdený alebo prokurátor. Odvolaním nemožno napadnúť dôvody, pre ktoré bolo rozhodnutie vydané v inom členskom štáte. Odvolanie má odkladný účinok.

Ak bol skorší odsudzujúci rozsudok vydaný súdom iného členského štátu Európskej únie, je potrebné poukázať na všeobecné zásady vzájomného uznávania rozsudkov a súdnych rozhodnutí v trestných veciach v rámci Európskej únie. Medzi tieto platí okrem iných axióma, že nie je v jurisdikcii všeobecného súdu Slovenskej republiky, aby pri výkone svojej právomoci zasiahol do právnej sily rozhodnutia iného štátu čo do intenzity v miere, ktorá by bola zrušujúceho účinku čo i „len“ vo výroku

o treste (ako to predpokladá napríklad zmysel a účel súhrnného trestu), a už vôbec nie v intenzite prezumovanej návrhom odsúdeného Y. L. na povolenie obnovy konania. Prijímú argumentáciu odsúdeného by tak došlo k neprípustnému zásahu do rozhodnutia súdu iného suverénneho štátu.

Predmetom uznávacieho konania podľa § 1 ods. 1 písm. b) zákona je okrem iného aj postup orgánov Slovenskej republiky pri uznávaní a výkone rozhodnutia vydaného súdom členského štátu v trestnom konaní. Preto možno inými slovami zopakovať, že základným filozofickým princípom uznania cudzieho rozhodnutia, ktorého konanie má nostrifikačný charakter, je zákaz preskúmavania uznávaného rozhodnutia vo veci samej. Uznávajúci súd je viazaný skutkovými zisteniami odsudzujúceho súdu a jeho právnymi závermi. Nemôže preto zmeniť právnu kvalifikáciu, alebo oslobodiť odsúdeného, príp. inak „zasiahnuť“ do skutkových a právnych záverov ustálenými v intenciách „cudzieho“ rozhodnutia. Zákaz preskúmavania je premietnutý jednak vo vlastnom uznávacom konaní, ale tiež v zákaze konania o akomkoľvek opravnom prostriedku voči pôvodnému rozhodnutiu.

Tento zákaz preskúmania je vyjadrený vo všetkých relevantných medzinárodných zmluvách, buď priamo ako viazanosť skutkovými zisteniami odsudzujúceho štátu, alebo ako zachovania si právomoci odsudzujúceho štátu konať o akýchkoľvek opravných prostriedkoch v danej veci.

V tomto konaní súdy Slovenskej republiky preto (aj keď sa to odsúdenému pochopiteľne „javí inak“) nerozhodujú o vine a treste v zmysle relevantných ustanovení Trestného zákona a Trestného poriadku a už vôbec nie postupom podľa § 394 a nasl. Trestného poriadku. Ich rozhodovacia činnosť je obmedzená ustanovením § 16 zákona - v jeho rámci skúmajú len to, či existujú dôvody odmietnutia uznania a výkonu právoplatného rozhodnutia vydaného súdom členského štátu v trestnom konaní. Nerozhodujú teda o otázke viny ani o pomere uloženého trestu k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, eventuálne či uložený druh trestu je v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Zároveň platí, že rozhodnutiami uvedenými v ustanovení § 394 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Trestného poriadku, ohľadom ktorých je právne prípustné podať návrh na povolenia obnovy konania, sa rozumiejú výlučne rozhodnutia vydané tam uvedenými orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky.

Keďže obnova konania sa týka nápravy chýb skutkových, musí sa týkať rozhodnutí, ktorých skutkové chyby môžu orgány verejnej moci naprávať, čo je z povahy veci vylúčené v prípade rozhodnutí štátnych orgánov cudzích štátov. Skutkové pochybenia v rozhodnutiach orgánov verejnej moci cudzích štátov je možné naprávať prostredníctvom príslušných opravných inštitútov zakotvených v ich právnych poriadkoch. V opačnom prípade by sa obchádzala právna úprava iného štátu postupom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, čím by mohlo prísť k neželanému zásahu do suverenity iného štátu. Ak by sa takáto možnosť pripustila, tak by a contrario mohlo byť zasahované prostredníctvom opravných prostriedkov iného štátu do právoplatných rozhodnutí orgánov verejnej moci Slovenskej republiky. Uvedené napokon vyplýva aj z doktrínálnych názorov trestnoprávnej teórie (napr. Šámal, P. a kol.: Trestní řád, Komentář, 7. vydání, C.H.Beck, Praha 2013, str. 3373 a nasl.), ako i z judikatury vyvíjajúcej sa po rozdelení československej federácie vo vzťahu k možnosti uplatnenia mimoriadnych opravných prostriedkov proti rozhodnutiam vydaným jedným z bývalých členských štátov federácie (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky uverejnené pod č. R 13/2007) ako i následnej judikatury (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Urtos/3/2018).

Sťažnostné námietky odsúdeného preto najvyšší súd vyhodnotil ako neopodstatnené a vecne nesúvisiace, nakoľko tieto atakujú fakticky výlučne rozhodovaciu činnosť súdov Českej republiky (a nimi ustálený skutkový základ pre vydanie právoplatného odsudzujúceho rozsudku „nostrifikovaného“ v konaní o uznaní a výkone rozhodnutia).

Najvyšší súd sa preto v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi uvedenými v odôvodnení sťažnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu, a na tieto poukazuje bez potreby ich duplicitného opakovania.

Len pre úplnosť možno pripomenúť stabilne judikovaný záver, že rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria z významového hľadiska jednotu. Poukaz na správnosť dôvodov napadnutého uznesenia zo strany najvyššieho súdu, je preto plne ústavne udržateľným z hľadiska poskytnutia „odpovede“ odsúdenému na ním prezentované sťažnostné námietky bez potreby ďalšieho „rozboru“ ich nedôvodnosti (m. m. napr. I. ÚS 336/2016, III. ÚS 447/2016 a i.).

Riadiac sa vyššie uvedeným rozhodol najvyšší súd tak, ako je vyjadrené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.